

EL MES DE NOVEMBRE, A L'ABAST

'Hypermusic Prologue'

o un concepte nou del gènere operístic, al Foyer

per J. COMELLAS

El lector haurà de comprendre que a aquest *prospectivista* de l'òpera que ara ens ocupa, no li resulti fàcil endegar la seva tasca. I això, per una raó evident. Es troba davant d'una creació que no solament és una estrena a casa nostra, sinó, sobretot, que també *estrena* una concepció nova del fet operístic; o almenys acull un aplec d'incorporacions formals, argumentals i textuals absolutament no vistes, que cerquen obrir vies originals al llenguatge operístic.

El mateix autor, el jove compositor català Hèctor Parra, sintetitza les més notables: en primer lloc, el llibret és obra d'un –o una– científica –física– de gran prestigi internacional, que per primera vegada s'aventura a escriure un argument operístic, a més sobre una teoria pròpia, que remet a una hipotètica cinquena dimensió encara lluny de ser explorada. Per tant, un món més proper a l'abstracció o a l'especulació científica empírica que no a la realitat. El segon aspecte per tenir en compte és la invenció d'un llenguatge vocal –i també instrumental–, que a més va evolucionant en el curs de la representació, de base fònica; per tant, creadora d'una nova semàntica –o més ben dit semiòtica o

sígnica–, progressivament allunyada dels codis propis de la verbalitat convencional. Tot això comptant amb el paper coprotagonista que hi juga l'electrònica transgredint el llenguatge propi del conjunt instrumental, format per flauta, clarinet baix, corn anglès, percussió, violí, viola, violoncel i contrabaix. Parra defineix aquesta nova realitat amb el concepte de "psicoacústica".

En *Hypermusic Prologue* conflueixen ciència, música i arts plàstiques –parcel·la també rellevant– en una obra amb un argument força simple: la dialèctica de posicions existencials entre un matrimoni, ell fent l'opció conservadora de fidelitat a l'*statu quo* present, i ella deixant-se portar per la passió pel coneixement a la recerca d'aquesta nova dimensió –base del corpus científic real de la llibretista publicat en el seu llibre *Warped Passages*–, o sigui d'una altra realitat possible diferent o completadora de l'actual.

Hèctor Parra remarca que enmig del

HYPERMUSIC PROLOGUE d'Hèctor Parra. Llibret: Lisa Randall. Charlotte Ellett. James Bobby. Ensemble Intercontemporain. Dir. escènica: Paul Desveaux. Dir. musical: Clement Power. Coproducció: Gran Teatre del Liceu, Obra Social Caixa Catalunya, Festival d'Òpera de Butxaca i Noves Creacions, IRCAM, Centre Pompidou, Ensemble Intercontemporain.
LICEU (FOYER), 27 I 28 DE NOVEMBRE DE 2009.

que s'ha dit, no es pot oblidar tampoc la presència d'un alè líric –amb una ària inclosa de bona línia melòdica– i que l'obra s'ofereix enmig d'una proposta dramàtica potent que embolcalla l'espectador a la cerca, insistim en les pròpies paraules de l'autor, d'una capacitat d'emocionar diferent del *pathos* convencional; tanmateix, sense renunciar al *pathos*; però, insistim-hi, es tracta d'un *pathos* diferent.

Tot això servit per un equip artístic de gran nivell en totes les parcel·les, que és el mateix que el va estrenar al Centre Pompidou el dia 14 de juny últim, per cert amb una esplèndida acollida de la crítica.

Hèctor Parra, format inicialment al Conservatori Municipal de Barcelona amb Carles Guinovart i David Padrós, porta anys movent-se en l'àmbit de l'IRCAM; als 33 anys d'edat compta amb un destacadíssim historial com a compositor, premiat arreu, amb obra interpretada en festivals i sales de concerts de gran prestigi.

Hypermusic Prologue aviat s'oferirà a la Grand Salle de la Philharmonie de Luxemburg, al Festival Ars Musica de Brussel·les, i en versió no escenificada al Guggenheim de Nova York.

RMC
301

Marató 'Il trovatore'

amb Luciana D'Intino, Azucena

Després d'un inici de temporada excitant amb propostes com a mínim no gens convencionals, la programació liceística ara entra en una zona d'aigües més relaxades, de les quals constitueix una mostra explícita la reposició d'*Il trovatore*.

Situada al bell mig de la trilogia que el va foragitar dels *anni di galera*, precedit per *Rigoletto* (1851) i anticipant-se un any a *La traviata* (1853), es basa en un llibret dels menys versemblants de la història del gènere –curiosament basat en un fet cabdal de la història de Catalunya–, circumstància que, com s'ha esdevingut tantes vegades, no impedeix que basant-se en el geni, i en aquest cas sobretot l'ofici musical, acabi convertint-se en un producte operístic generós en al·licients.

Les veus regnen de manera acusada,

superant l'escassa entitat de la configuració dels personatges, amb l'excepció, si cal, d'Azucena, que és l'únic que té un mínim de cos: en tot cas, tots els altres tenen capacitat per afavorir el lluíment dels intèrprets, aquests quatre protagonistes principals que, com sembla que deia Arturo Toscanini, necessiten ser els millors del món.

En aquesta marató de dinou representacions que es presenta, no hi apareixen els quatre millors cantants del món actuals, però sí un aplec d'alguns

que, per ben coneguts, permeten restar satisfets –Fiorenza Cedolins, Roberto Frontali, Paata Burchuladze, Krassimira Stoyanova, Stefano Palatchi–, amb el pinyol autènticament important de l'Azucena de Luciana D'Intino, en el que serà el seu debut operístic al Liceu. La part tenoril –amb Marco Berti com a cap de files–, en principi no ofereix les mateixes garanties, excepte que hi hagi alguna *aparició* inesperada en els que no actuen en el primer repartiment –compte amb el tenor Alfred Kim.

Tampoc no hi ha marge per a la sorpresa pel que fa a la batuta del reiterat Marco Armiliato i caldrà veure què hi aportarà la dramàtica del bon artesà convencional Gilbert Deflo i l'escenografia d'un tampoc no rupturista William Orlandi.

IL TROVATORE de Giuseppe Verdi. Llibret: Salvatore Cammarano. F. Cedolins/ K. Stoyanova/ M. P. Piscitelli. M. Berti/ A. Kim/ G. Gipali. L. D'Intino/ I. Mishura/ E. Manistina. R. Frontali/ A. Michaels-Moore/ V. Vitelli. P. Burchuladze. S. Palatchi. Dir. escènica: Gilbert Deflo. Dir. musical: Marco Armiliato. Nova producció del Gran Teatre del Liceu, Théâtre du Capitole de Tolosa de Llenguadoc, Ópera de Oviedo, Teatre La Llotja de Lleida.
LICEU. DEL 2 AL 30 DE DESEMBRE DE 2009.